

Seymour Hersh: Jak Amerika zlikvidovala plynovod Nord Stream

infokuryr.cz/n/2023/02/09/seymour-hersh-jak-amerika-zlikvidovala-plynovod-nord-stream

kuryr

9. února 2023

Potápěčské a záchranné centrum amerického námořnictva najdete na místě, které je stejně neznámé jako jeho jméno – na venkovské cestě ve venkovském Panama City, nyní vzkvétajícím letovisku v jihozápadní části Floridy, 70 mil jižně od hranic s Alabamou. Komplex centra je stejně nenápadný jako jeho umístění – šedivá betonová stavba z doby po druhé světové válce, která má vzhled střední odborné školy v západní části Chicaga. Přes čtyřproudovou silnici se nachází prádelna na mince a taneční škola.

Středisko již desítky let školí vysoce kvalifikované hlubinné potápěče, kteří jsou po přidělení k americkým vojenským jednotkám po celém světě schopni technického potápění k dobrým účelům – použití výbušniny C4 k vyčištění přístavů a pláží od trosk a nevybuchlé munice – i k těm špatným, jako je odpálení cizích ropných plošin, znečištění přírodních ventilů podmořských elektráren nebo zničení zdymadel na důležitých lodních kanálech. Středisko v Panama City, které se pyšní druhým největším krytým bazénem v Americe, bylo ideálním místem pro nábor nejlepších a nejtaktnějších absolventů

potápěčské školy, kteří loni v létě úspěšně vykonali to, k čemu byli pověřeni 260 stop pod hladinou Baltského moře.

Podle zdroje, který je přímo obeznámen s operačním plánováním, nastražili loni v červnu potápěči námořnictva pod rouškou široce propagovaného cvičení NATO v polovině léta známého jako BALTOPS 22 dálkově odpalované výbušniny, které o tři měsíce později zničily tři ze čtyř plynovodů Nord Stream.

Dva z těchto plynovodů, známé pod společným názvem Nord Stream 1, dodávaly Německu a většině západní Evropy levný ruský zemní plyn více než deset let. Druhá dvojice plynovodů, nazvaná Nord Stream 2, byla postavena, ale ještě nebyla v provozu. Nyní, kdy se ruská vojska hromadila na ukrajinských hranicích a hrozila nejkrvavější válka v Evropě od roku 1945, viděl prezident Joseph Biden v plynovodech prostředek, jak může Vladimir Putin využít zemní plyn pro své politické a územní ambice.

Mluvčí Bílého domu Adrienne Watsonová, která byla požádána o komentář, v e-mailu uvedla: „Je to nepravdivý a naprostý výmysl.“ Tammy Thorpová, mluvčí Ústřední zpravodajské služby, napsala podobně: „Toto tvrzení je zcela a naprosto nepravdivé.“

Bidenovo rozhodnutí sabotovat ropovody přišlo po více než devíti měsících přísně tajných debat uvnitř washingtonské komunity národní bezpečnosti o tom, jak nejlépe dosáhnout tohoto cíle. Po většinu této doby se neřešilo, zda misi provést, ale jak ji provést, aniž by bylo zřejmé, kdo je za ni zodpovědný.

Existoval důležitý byrokratický důvod, proč se spoléhalo na absolventy potápěčské školy centra v Panama City. Potápěči byli pouze příslušníky námořnictva, nikoliv amerického Velitelství speciálních operací, jehož tajné operace musí být hlášeny Kongresu a předem o nich informováno vedení Senátu a Sněmovny reprezentantů – takzvaný Gang osmi. Bidenova administrativa dělala vše pro to, aby se vyhnula únikům informací, protože plánování probíhalo koncem roku 2021 a v prvních měsících roku 2022.

Prezident Biden a jeho zahraničněpolitický tým – poradce pro národní bezpečnost Jake Sullivan, ministr zahraničí Tony Blinken a Victoria Nulandová, náměstkyně ministra zahraničí pro politiku – se důsledně a hlasitě stavěli proti oběma plynovodům, které vedly vedle sebe 750 mil pod Baltským mořem ze dvou různých přístavů na severovýchodě Ruska poblíž estonských hranic, procházely v blízkosti dánského ostrova Bornholm a končily v severním Německu.

Přímá trasa, která obcházela tranzit přes Ukrajinu, byla přínosem pro německou ekonomiku, která měla k dispozici dostatek levného ruského zemního plynu – dostatek pro provoz továren a vytápění domácností a zároveň umožňovala německým distributorům prodávat přebytečný plyn se ziskem do celé západní Evropy. Opatření, která by mohla být přičítána administrativě, by porušila sliby USA minimalizovat přímý konflikt s Ruskem. Utajení bylo nezbytné.

Od prvních dnů byl Nord Stream 1 vnímán Washingtonem a jeho protiruskými partnery v NATO jako hrozba pro západní nadvládu. Holdingová společnost Nord Stream AG, která za ním stojí, byla založena ve Švýcarsku v roce 2005 ve spolupráci s Gazpromem, veřejně obchodovanou ruskou společností, která přináší akcionářům obrovské zisky a kterou ovládají oligarchové, o nichž je známo, že jsou v Putinově područí. Gazprom kontroloval 51 % společnosti a čtyři evropské energetické firmy – jedna ve Francii, jedna v Nizozemsku a dvě v Německu – se podílely na zbývajících 49 % akcií a měly právo kontrolovat následný prodej levného zemního plynu místním distributorům v Německu a západní Evropě. O zisky Gazpromu se dělila ruská vláda a příjmy státu z prodeje plynu a ropy se v některých letech odhadovaly až na 45 % ročního ruského rozpočtu.

Americké politické obavy byly skutečné: Německo a zbytek západní Evropy by se staly závislými na levném zemním plynu dodávaném z Ruska a zároveň by se snížila závislost Evropy na Americe. Ve skutečnosti se přesně to stalo. Mnozí Němci považovali Nord Stream

1 za součást vysvobození proslulé teorie Ostpolitik bývalého kancléře Willyho Brandta, která by umožnila poválečnému Německu rehabilitovat sebe i další evropské národy zničené ve druhé světové válce mimo jiné tím, že by využívalo levný ruský plyn k podpoře prosperujícího západoevropského trhu a obchodní ekonomiky.

Nord Stream 1 byl podle názoru NATO a Washingtonu dostatečně nebezpečný, ale Nord Stream 2, jehož výstavba byla dokončena v září 2021, by v případě schválení německými regulačními orgány zdvojnásobil množství levného plynu, které by bylo k dispozici Německu a západní Evropě. Druhý plynovod by také zajistil dostatek plynu pro více než 50 procent roční spotřeby Německa. Mezi Ruskem a NATO se neustále stupňovalo napětí, které podporovala agresivní zahraniční politika Bidenovy administrativy.

Odpor proti Nord Streamu 2 se rozhořel v předvečer Bidenovy inaugurace v lednu 2021, kdy republikáni v Senátu v čele s Tedem Cruzem z Texasu opakovaně upozorňovali na politickou hrozbu levného ruského zemního plynu během slyšení o schválení Blinkena do funkce ministra zahraničí. Do té doby se sjednocenému Senátu podařilo schválit zákon, který, jak Cruz řekl Blinkenovi, „zastavil [plynovod] v jeho počátcích“. Německá vláda, v jejímž čele tehdy stála Angela Merkelová, vyvíjela obrovský politický a ekonomický tlak na zprovoznění druhého plynovodu.

Postavil by se Biden Němcům? Blinken odpověděl, že ano, ale dodal, že o konkrétních názorech nastupujícího prezidenta nehovořil. „Vím o jeho pevném přesvědčení, že se jedná o špatný nápad, Nord Stream 2,“ řekl. „Vím, že by chtěl, abychom použili všechny přesvědčovací nástroje, které máme, abychom přesvědčili naše přátele a partnery, včetně Německa, aby s tím nepokračovali.“

O několik měsíců později, když se stavba druhého plynovodu blížila k dokončení, Biden zamrkal. V květnu tohoto roku administrativa ohromujícím způsobem upustila od sankcí proti společnosti Nord Stream AG, přičemž jeden z úředníků ministerstva

zahraničí připustil, že snaha zastavit plynovod prostřednictvím sankcí a diplomacie byla „vždycky riskantní“. V zákulisí prý úředníci administrativy naléhali na ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, který v té době čelil hrozbě ruské invaze, aby tento krok nekritizoval.

To mělo okamžité následky. Republikáni v Senátu v čele s Cruzem vyhlásili okamžitou blokádu všech Bidenových zahraničněpolitických nominací a o několik měsíců, hluboko do podzimu, odložili schválení ročního zákona o obraně. *Politico* později vylicilo Bidenův obrat v otázce druhého ruského plynovodu jako „jediné rozhodnutí, pravděpodobně více než chaotické stažení armády z Afghánistánu, které ohrozilo Bidenovu agendu“.

Administrativa se potácela, přestože v polovině listopadu dostala odklad krize, když německé energetické regulační orgány pozastavily schválení druhého plynovodu Nord Stream. Ceny zemního plynu během několika dní prudce vzrostly o 8 % v důsledku rostoucích obav v Německu a Evropě, že pozastavení plynovodu a rostoucí možnost války mezi Ruskem a Ukrajinou povede k velmi nechtěné studené zimě. Washingtonu nebylo jasné, jak se k tomu postaví Olaf Scholz, nově jmenovaný německý kancléř. O několik měsíců dříve, po pádu Afghánistánu, Scholtz ve svém projevu v Praze veřejně podpořil výzvu francouzského prezidenta Emmanuela Macrona k samostatnější evropské zahraniční politice – což jasně naznačovalo menší závislost na Washingtonu a jeho rtuťovitých akcích.

Po celou dobu se na hranicích Ukrajiny neustále a zlověstně shromažďovaly ruské jednotky a koncem prosince bylo více než 100 000 vojáků připraveno k úderu z Běloruska a Krymu. Ve Washingtonu rostlo znepokojení, včetně Blinkenova odhadu, že by se počet těchto vojáků mohl „v krátké době zdvojnásobit“.

Pozornost administrativy se opět soustředila na Nord Stream. Dokud bude Evropa závislá na levném zemním plynu z plynovodů, Washington se obával, že země jako Německo se budou zdráhat

dodávat Ukrajině peníze a zbraně, které potřebuje k porážce Ruska.

Právě v tomto neklidném okamžiku pověřil Biden Jakea Sullivana, aby sestavil meziagenturní skupinu, která by vypracovala plán.

Na stole měly být všechny možnosti. Objevila se však jen jedna.

Plánování

V prosinci 2021, dva měsíce předtím, než na Ukrajinu vjely první ruské tanky, svolal Jake Sullivan schůzku nově vytvořené pracovní skupiny – mužů a žen ze sboru náčelníků štábů, CIA a ministerstev zahraničí a financí – a požádal je o doporučení, jak reagovat na Putinovu nadcházející invazi.

Jednalo se o první ze série přísně tajných schůzek v zabezpečené místnosti v nejvyšším patře Old Executive Office Building, která sousedí s Bílým domem a kde sídlí i Poradní výbor prezidenta pro zahraniční zpravodajství (PFIAB). Probíhaly obvyklé rozhovory tam a zpět, které nakonec vedly k zásadní předběžné otázce: Bylo by doporučení, které skupina předala prezidentovi, vratné – například další vrstva sankcí a měnových omezení – nebo nevratné – tedy kinetické akce, které by nebylo možné vzít zpět?

Podle zdroje přímo obeznámeného s procesem bylo účastníkům jasné, že Sullivan měl v úmyslu, aby skupina přišla s plánem na zničení obou plynovodů Nord Stream – a že plní přání prezidenta.

HRÁČI Zleva doprava: Victoria Nuland, Anthony Blinken a Jake Sullivan.

Během několika následujících schůzek účastníci diskutovali o možnostech útoku. Námořnictvo navrhlo použít k přímému útoku na ropovod nově uvedenou ponorku. Letectvo diskutovalo o svržení bomb se zpožděnými rozbuškami, které by bylo možné odpálit na dálku. CIA tvrdila, že ať už se provede cokoli, musí to být tajné. Všichni zúčastnění chápali, co je v sázce. „Tohle není žádná dětská záležitost,“ řekl zdroj. Pokud by byl útok vystopovatelný ve Spojených státech, „je to válečný akt“.

V té době CIA řídil William Burns, mírný bývalý velvyslanec v Rusku, který v Obamově vládě působil jako náměstek ministra zahraničí. Burns rychle pověřil agenturu vytvořením pracovní skupiny, jejímiž ad hoc členy byl shodou okolností i někdo, kdo byl obeznámen se schopnostmi hlubinných potápěčů námořnictva v Panamě. Během několika následujících týdnů začali členové pracovní skupiny CIA připravovat plán tajné operace, která by pomocí hlubinných potápěčů vyvolala explozi podél plynovodu.

Něco podobného už tu bylo. V roce 1971 se americká zpravodajská komunita z dosud nezveřejněných zdrojů dozvěděla, že dvě důležité jednotky ruského námořnictva komunikují prostřednictvím podmorského kabelu zakopaného v Ochotském moři na ruském dálnévýchodním pobřeží. Kabel spojoval regionální velitelství námořnictva s velitelstvím na pevnině ve Vladivostoku.

Někde ve Washingtonu se v hlubokém utajení sešel vybraný tým pracovníků Ústřední zpravodajské služby a Národní bezpečnostní agentury a za pomoci potápěčů námořnictva, upravených ponorek a hlubinného záchranného vozidla vypracoval plán, který po mnoha pokusech a omylech vedl k nalezení ruského kabelu. Potápěči na kabel umístili důmyslné odposlouchávací zařízení, které úspěšně zachytilo ruský provoz a zaznamenalo jej na nahrávací systém.

NSA zjistila, že vysocí důstojníci ruského námořnictva, kteří byli přesvědčeni o bezpečnosti svého komunikačního spojení, chatovali se svými kolegy bez šifrování. Záznamové zařízení a jeho páska se

musely každý měsíc vyměňovat a projekt vesele pokračoval deset let, dokud jej neohrozil čtyřiačtyřicetiletý civilní technik NSA jménem Ronald Pelton, který plyně hovořil rusky. Pelton byl v roce 1985 prozrazen ruským přeběhlíkem a odsouzen do vězení. Rusové mu za jeho odhalení operace zaplatili pouhých 5 000 dolarů a 35 000 dolarů za další ruské operativní údaje, které poskytl a které nebyly nikdy zveřejněny.

Tento podvodní úspěch s krycím názvem Ivy Bells byl inovativní a riskantní a přinesl neocenitelné informace o záměrech a plánech ruského námořnictva.

Přesto byla meziagenturní skupina zpočátku skeptická k nadšení CIA pro tajný hlubokomořský útok. Bylo zde příliš mnoho nezodpovězených otázek. Vody Baltského moře byly silně hlídány ruským námořnictvem a nenacházely se zde žádné ropné plošiny, které by se daly použít jako krytí pro potápěčskou operaci. Museli by se potápěči vydat na výcvik do Estonska, které leží přímo za hranicemi s ruskými doky pro nakládání zemního plynu? „To by byl kozí chlívěk,“ řekli agentuře.

Během „všech těch intrik,“ řekl zdroj, „někteří pracovníci CIA a ministerstva zahraničí říkali: ‘Nedělejte to.’ Je to hloupost a bude to politická noční můra, pokud se to provalí.“

Nicméně počátkem roku 2022 pracovní skupina CIA podala Sullivanově meziagenturní skupině zprávu: „Máme způsob, jak vyhodit ropovody do povětří.“

To, co následovalo, bylo ohromující. 7. února, necelé tři týdny před zdánlivě nevyhnutelnou ruskou invazí na Ukrajinu, se Biden setkal ve své kanceláři v Bílém domě s německým kancléřem Olafem Scholzem, který byl po jistém váhání nyní pevně na americké straně. Na následném tiskovém brífinku Biden vzdorovitě prohlásil: „Pokud Rusko napadne..., Nord Stream 2 už nebude. Ukončíme ho.“

O dvacet dní dříve přednesla náměstkyně ministra Nulandová na brífinku ministerstva zahraničí v podstatě stejné poselství, o němž tisk informoval jen málo. „Chci vám to dnes říci zcela jasně,“ řekla v odpovědi na otázku. „Pokud Rusko napadne Ukrajinu, tak či onak se Nord Stream 2 nepohne kupředu.“

Několik osob, které se podílely na plánování mise k ropovodu, bylo zděšeno tím, co považovali za nepřímé odkazy na útok.

„Bylo to jako položit v Tokiu atomovou bombu a říct Japoncům, že ji odpálíme,“ řekl zdroj. „Plán byl takový, že tyto možnosti budou provedeny až po invazi a nebudou veřejně inzerovány. Biden to prostě nepochopil nebo to ignoroval.“

Bidenova a Nulandové indiskrétnost, pokud to tak skutečně bylo, mohla některé z plánovačů zklamat. Zároveň však vytvořila příležitost. Podle tohoto zdroje někteří vysocí představitelé CIA usoudili, že vyhození ropovodu do povětří „už nelze považovat za tajnou možnost, protože prezident právě oznámil, že víme, jak to udělat“.

Plán vyhodit do povětří Severní proud 1 a 2 byl náhle degradován z tajné operace, o níž musel být informován Kongres, na operaci, která byla považována za vysoce utajovanou zpravodajskou operaci s vojenskou podporou USA. Podle zákona, vysvětlil zdroj, „již neexistoval zákonný požadavek informovat o operaci Kongres. Nyní stačilo, aby ji prostě provedli – ale stále musela být tajná. Rusové mají nadstandardní dohled nad Baltským mořem“.

Členové pracovní skupiny agentury neměli přímý kontakt s Bílým domem a chtěli zjistit, zda prezident myslel svá slova vážně – tedy zda je mise nyní připravena. Zdroj vzpomíná: „Bill Burns se vrátil a řekl: ‘Udělejte to’.“

Norské námořnictvo rychle našlo to správné místo v mělké vodě několik mil od dánského ostrova Bornholm...

Operace

Norsko bylo pro tuto misi ideální.

V posledních několika letech krize mezi Východem a Západem americká armáda značně rozšířila svou přítomnost v Norsku, jehož západní hranice se táhne 1 400 kilometrů podél severního Atlantiku a za polárním kruhem se spojuje s Ruskem. Pentagon vytvořil vysoce placená pracovní místa a zakázky, a to i přes některé místní kontroverze, tím, že investoval stovky milionů dolarů do modernizace a rozšíření zařízení amerického námořnictva a letectva v Norsku. Nová díla zahrnovala především pokročilý radar se syntetickou aperturou daleko na severu, který byl schopen proniknout hluboko do Ruska a který byl uveden do provozu právě v době, kdy americká zpravodajská komunita ztratila přístup k řadě odposlouchávacích míst s dlouhým dosahem uvnitř Číny.

Nově zrekonstruovaná americká ponorková základna, která se stavěla několik let, byla uvedena do provozu a další americké ponorky nyní mohly úzce spolupracovat se svými norskými kolegy a

sledovat a špehovat hlavní ruskou jadernou redutu 250 mil východně na poloostrově Kola. Amerika také značně rozšířila norskou leteckou základnu na severu země a dodala norskému letectvu flotilu hlídkových letounů P8 Poseidon vyrobených společností Boeing, aby posílila dálkovou špionáž všeho, co se týká Ruska.

Na oplátku norská vláda loni v listopadu rozzlobila liberály a některé umírněné poslance v parlamentu přijetím doplňkové dohody o obranné spolupráci (SDCA). Podle nové dohody bude mít americký právní systém v určitých „dohodnutých oblastech“ na severu jurisdikci nad americkými vojáky obviněnými z trestných činů mimo základnu, stejně jako nad těmi norskými občany, kteří jsou obviněni nebo podezřelí z narušování práce na základně.

Norsko bylo jedním z původních signatářů Smlouvy o NATO v roce 1949, na počátku studené války. Dnes je vrchním velitelem NATO Jens Stoltenberg, přesvědčený antikomunista, který byl osm let norským premiérem, než se v roce 2014 s americkou podporou přesunul do své vysoké funkce v NATO. Byl zastáncem tvrdého postoje ke všemu, co se týká Putina a Ruska, který spolupracoval s americkou zpravodajskou komunitou již od vietnamské války. Od té doby se mu zcela důvěřuje. „Je to rukavice, která padne do americké ruky,“ uvedl zdroj.

Ve Washingtonu plánovači věděli, že se musí vydat do Norska. „Nenáviděli Rusy a norské námořnictvo bylo plné vynikajících námořníků a potápěčů, kteří měli po generace zkušenosti s vysoce výnosným hlubinným průzkumem ropy a plynu,“ uvedl zdroj. Také se jim dalo věřit, že misi udrží v tajnosti. (Norové mohli mít i jiné zájmy. Zničení Nord Streamu – pokud by se to Američanům podařilo – by Norsku umožnilo prodávat do Evropy mnohem více vlastního zemního plynu).

Někdy v březnu odletělo několik členů týmu do Norska na setkání s norskou tajnou službou a námořnictvem. Jednou z klíčových otázek bylo, kde přesně v Baltském moři je nejlepší místo pro umístění

výbušnin. Plynovody Nord Stream 1 a Nord Stream 2, každý se dvěma sadami potrubí, dělilo po většinu cesty jen něco málo přes kilometr, když směřovaly do přístavu Greifswald na dalekém severovýchodě Německa.

Norské námořnictvo rychle našlo to správné místo v mělkých vodách Baltského moře několik mil od dánského ostrova Bornholm. Potrubí vedlo více než kilometr od sebe podél mořského dna v hloubce pouhých 260 stop. To by bylo v dosahu potápěčů, kteří by se z norského lovce min třídy Alta potápěli se směsí kyslíku, dusíku a helia proudící z jejich nádrží a na čtyři potrubí s betonovými ochrannými kryty by umístili tvarované nálože C4. Byla by to zdlouhavá, časově náročná a nebezpečná práce, ale vody u Bornholmu měly ještě jednu výhodu: nebyly zde žádné velké přílivové proudy, které by potápění značně ztížily.

Po chvíli pátrání se Američané rozhodli.

V tomto okamžiku se do hry opět zapojila obskurní hloubková potápěčská skupina námořnictva v Panama City. Hlubinné školy v Panama City, jejichž frekventanti se účastnili Ivy Bells, jsou elitními absolventy Námořní akademie v Annapolisu, kteří obvykle usilují o slávu, když jsou zařazeni jako Seal, stíhací pilot nebo ponorkář, považovány za nechtěný zapadákov. Pokud se někdo musí stát „černou botou“ – tedy příslušníkem méně žádoucího velitelství hladinových lodí – vždy se najde alespoň služba na torpédoorbci, křižníku nebo obojživelné lodi. Nejméně okouzující ze všeho je minová válka. Jeho potápěči se nikdy neobjevují v hollywoodských filmech ani na obálkách populárních časopisů.

„Nejlepší potápěči s kvalifikací pro hloubkové potápění tvoří úzkou komunitu a pro tuto operaci se rekrutují jen ti nejlepší, kterým se řekne, aby byli připraveni na předvolání do CIA ve Washingtonu,“ uvedl zdroj.

Norové a Američané měli k dispozici místo a operativce, ale existovala ještě jedna obava: jakákoli neobvyklá podmořská aktivita ve vodách u Bornholmu by mohla přitáhnout pozornost švédského nebo dánského námořnictva, které by o ní mohly informovat.

Dánsko bylo také jedním z původních signatářů NATO a ve zpravodajské komunitě bylo známé svými zvláštními vazbami na Spojené království. Švédsko požádalo o členství v NATO a prokázalo své velké schopnosti při řízení svých podvodních zvukových a magnetických sensorových systémů, které úspěšně sledovaly ruské ponorky, jež se občas objevovaly ve vzdálených vodách švédského souostroví a byly nuceny vyplout na hladinu.

Norové se připojili k Američanům a trvali na tom, že někteří vysocí úředníci v Dánsku a Švédsku musí být obecně informováni o možné potápěčské činnosti v oblasti. Tímto způsobem by mohl zasáhnout někdo z vyšších míst a udržet zprávu mimo řetězec velení, čímž by se

izolovala potápěčská operace. „To, co jim bylo řečeno, a to, co věděli, se záměrně lišilo,“ řekl mi zdroj (Norské velvyslanectví, které bylo požádáno o vyjádření k tomuto článku, neodpovědělo).

Norové byli klíčem k vyřešení dalších překážek. Bylo známo, že ruské námořnictvo disponuje sledovací technologií schopnou odhalit a spustit podmořské miny. Americká výbušná zařízení bylo třeba zamaskovat tak, aby se ruskému systému jevila jako součást přírodního pozadí – což vyžadovalo přizpůsobení specifické salinitě vody. Norové měli řešení.

Norové měli také řešení zásadní otázky, *kdy* se má operace uskutečnit. Americká šestá flotila, jejíž vlajková loď sídlí v italské Gaetě jižně od Říma, sponzoruje již 21 let každý červen velké cvičení NATO v Baltském moři, kterého se účastní desítky spojeneckých lodí z celého regionu. Současné cvičení, které se koná v červnu, je známé pod názvem Baltic Operations 22 neboli BALTOPS 22. Norové navrhli, že to bude ideální zástěrka pro nastražení min.

Američané poskytli jeden důležitý prvek: přesvědčili plánovače šesté flotily, aby do programu zařadili výzkumné a vývojové cvičení. Cvičení, které námořnictvo zveřejnilo, zahrnovalo šestou flotilu ve spolupráci s „výzkumnými a válečnými středisky“ námořnictva. Akce na moři se měla konat u pobřeží ostrova Bornholm a měly se jí zúčastnit týmy potápěčů NATO, kteří by nastražili miny, přičemž soutěžící týmy by k jejich nalezení a zničení použily nejnovější podvodní technologie.

Bylo to užitečné cvičení i důmyslné krytí. Chlapci z Panama City by udělali svou práci a výbušniny C4 by byly na místě do konce BALTOPS22, s připojeným 48hodinovým časovačem. Všichni Američané a Norové by byli do prvního výbuchu dávno pryč.

Dny se odpočítávaly. „Čas běžel a my jsme se blížili ke splnění mise,“ řekl zdroj.

A pak: Washington si to rozmyslel. Bomby by sice byly nastraženy během BALTOPS, ale Bílý dům se obával, že dvoudenní lhůta pro jejich odpálení by byla příliš krátce před koncem cvičení a bylo by zřejmé, že se do něj zapojila Amerika.

Místo toho Bílý dům předložil novou žádost: „Mohli by kluci v terénu přijít na nějaký způsob, jak vyhodit potrubí do povětří později na povel?“

Někteří členové plánovacího týmu byli prezidentovou zdánlivou nerozhodností rozzlobeni a frustrováni. Potápěči v Panamě opakovaně nacvičovali nastražení C4 na potrubí, jak to bude během BALTOPSu, ale nyní musel tým v Norsku vymyslet způsob, jak dát Bidenovi to, co chtěl – možnost vydat úspěšný příkaz k provedení v době, kterou si sám zvolil.

CIA byla zvyklá zvládat svévolné změny na poslední chvíli. Zároveň to však obnovilo obavy některých lidí ohledně nezbytnosti a legálnosti celé operace.

Prezidentovy tajné příkazy také připomněly dilema CIA z dob vietnamské války, kdy prezident Johnson, konfrontovaný s rostoucími náladami proti vietnamské válce, nařídil agentuře, aby porušila své stanovy – které jí výslovně zakazovaly působit uvnitř Ameriky – a špehovala protiválečné vůdce, aby zjistila, zda nejsou ovládnuti komunistickým Ruskem.

Agentura nakonec souhlasila a v průběhu 70. let se ukázalo, jak daleko byla ochotna zajít. Po aféře Watergate následovala novinová odhalení o špehování amerických občanů, o zapojení agentury do atentátů na zahraniční vůdce a o podkopávání socialistické vlády Salvadora Allendeho.

Tato odhalení vedla v polovině 70. let k dramatické sérii slyšení v Senátu pod vedením Franka Churcha z Idaho, která jasně ukázala, že Richard Helms, tehdejší ředitel Agentury, uznával, že je povinen dělat to, co chce prezident, i když to znamená porušovat zákon.

V nezveřejněné výpovědi za zavřenými dveřmi Helms s lítostí vysvětlil, že „když něco děláte na tajný příkaz prezidenta, je to téměř neposkvrněné početí“. „Ať už je správné, že to máte mít, nebo špatné, že to máte mít, [CIA] pracuje podle jiných pravidel a základních zásad než kterákoli jiná část vlády.“ V podstatě senátorům sděloval, že jako šéf CIA chápe, že pracuje pro korunu, a ne pro ústavu.

Američané pracující v Norsku se řídili stejnou dynamikou a poslušně začali pracovat na novém problému – jak na Bidenův příkaz dálkově odpálit výbušninu C4. Byl to mnohem náročnější úkol, než si ti ve Washingtonu uvědomovali. Tým v Norsku nemohl vědět, kdy prezident stiskne tlačítko. Bude to za několik týdnů, za mnoho měsíců, za půl roku nebo déle?

System C4 připevněný k potrubí by byl spuštěn sonarovou bójí, kterou by letadlo shodilo v krátkém čase, ale postup by zahrnoval nejmodernější technologii zpracování signálu. Jakmile by byla zpožděná časovací zařízení připevněná ke kterémukoli ze čtyř potrubí na místě, mohla by být náhodně spuštěna složitou směsicí zvuků oceánského pozadí v celém silně frekventovaném Baltském moři – od blízkých i vzdálených lodí, podmořských vrtů, seismických událostí, vln a dokonce i mořských živočichů. Aby se tomu předešlo, sonarová bóje by po umístění na místo vydávala sekvenci jedinečných nízkofrekvenčních tónů – podobně jako je vydává flétna nebo klavír – které by časovací zařízení rozpoznalo a po předem nastaveném hodinovém zpoždění by spustilo výbušniny. („Chcete dostatečně silný signál, aby žádný jiný signál nemohl náhodou vyslat impuls, který by výbušninu odpálil,“ řekl mi Dr. Theodore Postol, emeritní profesor vědy, technologie a národní bezpečnostní politiky na MIT. Postol, který působil jako vědecký poradce náčelníka námořních operací Pentagonu, řekl, že problém, kterému skupina v Norsku kvůli Bidenovu odkladu čelí, je otázkou náhody: „Čím déle by byly výbušniny ve vodě, tím větší by bylo riziko náhodného signálu, který by bomby odpálil.“)

Dne 26. září 2022 uskutečnilo pozorovací letadlo P8 norského námořnictva zdánlivě rutinní let a shodilo sonarovou bójí. Signál se šířil pod vodou, nejprve k síti Nord Stream 2 a poté k síti Nord Stream 1. O několik hodin později došlo k aktivaci vysoce výkonné výbušniny C4 a tři ze čtyř potrubí byla vyřazena z provozu. Během několika minut bylo možné na vodní hladině pozorovat šířící se kaluže metanu, které zůstaly v odstavených potrubích, a svět se dozvěděl, že se stalo něco nevratného.

Fallout

Bezprostředně po útoku na ropovod se americká média zabývala touto událostí jako nevyřešenou záhadou. Rusko bylo opakovaně uváděno jako pravděpodobný viník, což bylo podníceno vypočítavými úniky informací z Bílého domu – ale nikdy nebyl zjištěn jasný motiv takového aktu sebevraždy, kromě prosté odplaty. O několik měsíců později, když vyšlo najevo, že ruské úřady v tichosti získávaly odhady nákladů na opravu potrubí, New York Times tuto zprávu popsaly jako „komplikující teorie o tom, kdo za útokem stojí“. Žádné velké americké noviny se nepídily po dřívějších výhrůžkách Bidenovi a náměstkyni ministra zahraničí Nulandové, které se týkaly plynovodů.

Ačkoli nikdy nebylo jasné, proč by se Rusko snažilo zničit svůj vlastní lukrativní plynovod, výmluvnější zdůvodnění prezidentova kroku přinesl ministr zahraničí Blinken.

Na tiskové konferenci v září loňského roku byl Blinken dotázán na důsledky zhoršující se energetické krize v západní Evropě a označil tento okamžik za potenciálně dobrý:

„Je to obrovská příležitost, jak jednou provždy odstranit závislost na ruské energii, a tím Vladimíru Putinovi odebrat možnost vyzbrojovat energii jako prostředek k prosazování jeho imperiálních záměrů. To je velmi významné a nabízí to obrovskou strategickou příležitost pro nadcházející roky, ale mezitím jsme odhodláni udělat vše pro to, aby důsledky toho všeho nenesli občané

v našich zemích, respektive na celém světě. “Nedávno Victoria Nulandová vyjádřila uspokojení nad zánikem nejnovějšího z plynovodů. Při svědectví na slyšení v senátním výboru pro zahraniční vztahy koncem ledna senátorovi Tedu Cruzovi řekla: „Stejně jako vy jsem, a myslím, že i administrativa, velmi potěšena, že Nord Stream 2 je nyní, jak vy rádi říkáte, kusem kovu na dně moře.“

Zdroj měl na Bidenovo rozhodnutí sabotovat více než 1500 mil plynovodu Gazpromu s blížící se zimou mnohem chytřejší pohled. „No,“ řekl, když mluvil o prezidentovi, „musím uznat, že ten chlap má koule. Řekl, že to udělá, a udělal to.“

Na otázku, proč si myslí, že Rusové nereagovali, cynicky odpověděl: „Možná chtějí mít možnost dělat stejné věci jako USA.“

„Byla to krásná krycí historka,“ pokračoval. „Stála za tím tajná operace, při níž byli do terénu nasazeni odborníci a zařízení, které fungovalo na utajeném signálu.“

„Jedinou chybou bylo rozhodnutí to udělat.“

[How America Took Out The Nord Stream Pipeline](https://seymourhersh.substack.com) vyšel 8.2.2023 na seymourhersh.substack.com. Překlad Zvědavec.

Převzato Zvedavec.org

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST

Sdílet: